

Vanhusneuvoston esitys lautakuntaedustuksesta

Kaupunginhallitus 24.11.2025 § 372
7829/00.01.01/2025

Valmistelijat / lisätiedot:
hallintojohtaja Tero Oinonen, puh. 044 718 2021
hallintopäällikkö Maikki Rouvinen, puh. 044 718 2060
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

kaupunginjohtaja Soile Lahti

Kaupunginhallitus päättää

- a. että vanhusneuvostolle ei myönnetä puhe- ja läsnäolo-oikeutta lautakuntien kokouksiin.
- b. lähettää päätöksen tiedoksi kaupungin toimielimille ja muistuttaa toimielimiä myös vanhusneuvoston, vammaisneuvoston ja nuorisovaltuuston asiantuntijakuulemisen mahdollisuudesta ennen päätösten tekemistä.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

Selostus

Vanhusneuvosto on tehnyt kokouksessaan 25.9.2025 esityksen Kuopion kaupungille osallistumisoikeuden myöntämisestä puhe- ja läsnäolo-oikeudella vanhusneuvoston edustajalle lautakuntien kokouksiin. Vanhusneuvosto esittää, että osallistumisoikeus myönnettäisiin hyvinvoinnin edistämisen lautakuntaan, kaupunkirakennelautakuntaan, joukkoliikennelautakuntaan sekä ympäristö- ja rakennuslautakuntaan. Vanhusneuvoston esitys sisälsi nimettävät edustajat ja heille henkilökohtaiset varajäsenet.

Kuntalaissa (410/2015) 27 §:ssä säädetään kunnan vanhuseuvostosta. Lain mukaan *Ikääntyneen väestön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistaiseksi kunnanhallituksen on asetettava vanhusneuvosto ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä. Vanhusneuvosto voi olla useamman kunnan yhteinen. Vanhusneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta.*

Vaikuttamistoimielimet ovat lakisääteisiä, mutta vaikuttamistoimielimet eivät ole kunnan toimielimiä eivätkä ne voi käyttää julkista valtaa. Vaikuttamistoimielinten jäsenet eivät toimi virkavastuulla. Kunnanhallitus vastaa niiden nimeämisestä ja toimintaedellytyksistä.

Kaupungin hallintosäännön 130 §:n mukaan kaupungin toimielimien (mm. lautakunnat) kokouksissa on jäsenten ja esittelijän lisäksi läsnäolo- ja puheoikeus kaupunginhallituksen puheenjohtajalla, kaupunginjohtajalla ja kaupunginhallituksen määräämällä edustajalla. Hallintosäännön mukaan ao. toimielin päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta.

Kaupungin toimielimillä on myös mahdollisuus kuulla kokouksissaan yksittäisissä asioissa eri asiantuntijoita (esim. vanhusneuvoston edustajaa).

Kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 21.2.2022 myöntää nuorisovaltuuston puheenjohtajalle tai hänen estyneenä ollessa nuorisovaltuuston varapuheenjohtajalle läsnäolo- ja puheoikeuden valtuuston kokouksiin. Nuorisovaltuuston edustajilla on ollut jo aiemmin Kuopiossa puhe- ja läsnäolo-oikeus hyvinvoinnin edistämisen lautakunnassa, kasvun- ja oppimisen lautakunnassa sekä kaupunkirakennelautakunnassa. Perusteluna oli muun muassa se, että Suomen Kuntaliiton hallintosääntömallissa kunnille on kiinnitetty myös huomiota siihen, että nuorisovaltuustolla olisi läsnäolo- ja puheoikeudella edustus valtuuston kokouksissa. Kuntaliiton hallintosääntömallissa perustellaan nuorisovaltuuston edustajan läsnäolo- ja puheoikeutta valtuuston kokouksissa sillä, että alle 18-vuotiailla ei ole äänioikeutta kuntavaaleissa eikä vaalikelpoisuutta, eivätkä he siten voi äänestää oman ikäryhmänsä edustajaa valtuustoon.

Kuopion vanhusneuvosto on kokouksessaan 27.1.2022 päättänyt esittää, että kaupunginhallitus myöntäisi vanhusneuvostolle luvan nimetä yhden jäsenen eri lautakuntien kokouksiin puhe- ja läsnäolo-oikeudella. Kaupunginhallitus on 21.3.2022 §79 todennut, että läsnäolo- ja puheoikeuden myöntämisessä vanhusneuvoston edustajalle (kuten myös vammaisneuvostonkin) lautakuntien kokouksiin voidaan katsoa olevan kyse erilaisesta asetelmasta kuin nuorisovaltuuston edustajien kohdalla. Vanhusneuvosto edustaa väestöryhmää, jolla on mahdollisuus saada omia edustajiaan kaupungin eri toimielimiin kuntavaalien kautta toisin kuin nuorisovaltuuston edustamalla väestöryhmällä.

Toimivallan peruste

Kuopion kaupungin hallintosääntö § 15

Vaikutusten arviointi

Päätösten vaikutusten ennakkoarviointia ei tehdä, kun kyseessä on esitykseen vastaaminen (KH 21.10.2024 § 293).